

venskega Gospodarja». Nekateri pa so že od nekdanj bili stalni naročniki. — Važno pa je tudi to, da one, ki niso še naročeni, pridobite za to, da se naročijo. Opozorite jih na ugodnosti, ki jih nudi »Slovenski Gospodar«, ki je poleg tega najcenejši tednik. Naj resne bo hiše, kamor ne bi zahajal »Slovenski Gospodar«. Prijatelji našega lista — na delo! Današnja številka »Slovenskega Gospodarja« pokažite onim, ki se Bog ve iz kakšnega vzroka še ob strani drže in še niso naročniki. Za leto naj bo delo vsakega naročnika samo to, da vsak pridobi vsaj enega! — Pridnejši in zvestejši prijatelji pa še več. Tedaj bo »Slovenski Gospodar« še kaj drugega obljubil. Žive priče pa govore, da izpolni, kar je obljubil.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Tožavno stališče nemške vlade. Nemški kancelar Brüning je prejel že parkrat v parlamentu precejšnjo zaupnico, a vedno bolj sill v Nemčiji v ospredje zahteva po spremembi verzajske mirovne pogodbe in po ustavitvi plačevanja vojne odškodnine. Velik del nemškega parlamenta zahteva spremembo vojnoodškodninskih dolžnosti. Je veliko uprašanje: ali bode zmagal trezno misleči kancler Brüning, ali nepremišljeni nacionalisti.

Bolgarski parlament je bil otvorjen dne 29. oktobra s prestolnim govorom, katerega je prečital mesto odsotnega kralja Borisa, ki se je mudil na poročnih slavnostih v Assisiju, ministrski predsednik Ljapčev. Časopisje razglašala, da se Bolgarija oborožuje vkljub prepovedi po mirovnih pogodbah. V Bolgariji so se vršili manevri, katerim so prisostvovali nemški in madžarski oficirji.

Prijateljstvo med Grki in Turki. V Ankari je bila podpisana med grško in turško državo prijateljska pogodba.

Ponesrečeni državni udar na Grškem. Grški ministrski predsednik Venizelos se je mudil zadnje dni na Turškem radi podpisa zgoraj omenjene pogodbe. Njegovo odsotnost je hotel uporabiti general Pangalos za proglas diktature. Državni udar je bil preprečen od policije, ki je zaprla Pangalosa in 30 njegovih najzvestejših, ki bodo obtoženi veleizdaje.

Pred važnim preokretom v Italiji. Časopisje oznanja odkrito svetu, da je edini Mussolinijev program še vladanje. Gospodarsko-finančna in politična kriza je v Italiji izredno težavna. V svrhu ublaženja vsestranskih kriz bi rad pritegnil Mussolini v vlado bivšo italijansko ljudsko stranko, katero snubi potom vodilnih zagovornikov pogodbe med papežem in Italijo.

Oblaženje alkoholne prepovedi v Združenih državah Amerike. Predsednik Hoover namerava sklicati ameriški kongres k izrednemu zasedanju. Cilj tega sklicanja je omiljenje alkoholne prepovedi, po katerem bi naj bi-

lo dovoljeno štiriprocentno pivo, ali bi naj posamezne države same določale glede odstotnega sestava alkoholnih pijač. Kemične tovarne so se se že pripravile na izdelovanje alkoholnih pijač in začnejo z obratom že lahko v 24 urah.

DOBRO manufakturno **BLAGO**
kupite po najnižjih cenah pri
M. E. SEPEC
Maribor Grajski trg 2 1922

Zunanji misijoni.

III.

Azija.

Po prednji Aziji so širili krščansko vero dominikanci, katerim so se pridružili pozneje še jezuiti ter kapucini. Oskrbovali so pičlo število katoličanov na Balkanu, na grških otokih, v Mali Aziji, Siriji ter Palestini. Vez z Rimom so obdržali misijonarji glede maronitov in jo razširili med Armenci. Jezuiti so prodrli celo v Perzijo, a brez stalnega uspeha.

V sprednji Indiji

so delovali: frančiškani, dominikanci in svetna duhovščina. Tukaj je bilo krščanstvo že zastopano po maloštevilnih takozvanih Tomaževih kristjanih, katere je bilo treba pridobiti za cerkev. Leta 1534 je bila osnovana v Goi škofija, ki je prejela leta 1541 semenišče za vzgojo domačega duhovniškega naraščaja. Največ uspehov glede krščanstva v Indiji je dosegel sv. Frančišek Ksaverij s svojo čudodelnostjo in znanjem jezikov. Najprej je deloval v Goji, da bi spreobrnil tamošnje čisto izprijene Portugalce. Leta 1557 je bila s Frančiškovo pomočjo osnovana škofija Kochin in celo na otok Ceylon je poslal svetnik misijonarje. Vedno dalje ga je gnalo navdušenje, za samega sebe si je izbral vsikdar najbolj težavno, začetek, in prepustil poznejše obdelovanje božje njive drugim redovnikom. V letih 1545-7 je pridigoval svetnik na polutoku Malaka na otočju Molukov, in od tamkaj se je prepeljal na Japonsko. Leta 1619 so imeli jezuiti v pokrajni Goa 15 naselbin in 280 članov in po celi sprednji Indiji je bilo 3 milijone kristjanov. Indijski misijoni so zelo trpeli, ko je propadla portugalska moč in so zavlada nad sprednjo Indijo Angleži ter Holandci. Velikanski otok Ceylon je pripadel leta 1634 Holandcem, ki so izgnali misijonarje, prepovedali katoliško službo božjo in preganjali katoličane, kar je zelo zmanjšalo njih število.

Vzhodna Indija

razdeljena na kraljstva: Anam, Siam ter Birma, je prejela luč sv. vere od minoritov ter dominikancev, od katerih je prejelo veliko mučeniško krono. Leta 1624 so nastopili v Anamu jezuiti z velikim uspehom. Aleksander Rho-

des je postal apostol Anama. Koncem 18. stoletja je bilo v vzhodni Indiji 300 tisoč kristjanov.

Po indijskem otočju,

kjer je bil zelo razširjen mohamedanizem, so ustanavljali z uspehom kršč. občine dominikanci, dokler so vladali tod Portugalci. L. 1602 so zasedli Sunda otočje Holandci, ki so podpirali protestantizem, izgnali ali pobili katoliške misijonarje in razdejali misijonišča.

Filipinsko otočje

je od leta 1576 stalno pod špansko oblastjo, se je čisto pokristjanilo. Leta 1579 je bila ustanovljena škofija Manila, ki je postala središče za druge škofije.

Japonska.

Že sv. Frančišek Ksaverij je oznanjal po Japonskem med nepopisnimi težavami krščansko vero. L. 1590 je bilo na Japonskem že 1 milijon kristjanov. Člani najvišjih stanov so se spreobrnil in celo sam cesar je že kazal naklonjenost krščanstvu. L. 1587 je izbruhnilo prvo preganjanje kristjanov, ki se je pozneje večkrat ponavljalo. H krvavim preganjanjem na Japonskem so veliko pripomogli Holandci. Misijonarji so bili izgnani, ali pa so umrli mučeniške smrti. Na Japonskem so se ponavljala nad kristjani grozodejstva rimskih cesarjev, ki so utrdila junaštvo mučencev. Holandci so ovadili kristjane, da kujejo zaroto proti cesarju, kar je bila gola laž. Vsem inozemcem, izvzemši Holandcem, je bil prepovedan vstop na japonske otoke. 4000 kristjanov so pometali v morje, 37.000 so jih poklali. L. 1649 je izgledalo, kakor bi bilo krščanstvo na Japonskem iztrebljeno, a se je obdržalo po nekaterih družinah. Pij IX. je proglasil 29 japonskih mučencev l. 1867 za svetnike in l. 1867 pa 205 mučencev prišel blaženim.

Kitajska.

Ogromno kitajsko cesarstvo z milijoni ter milijoni prebivalstva je bilo od 14. stoletja zaprt misijonarjem. Tri veroizpovedi so obstojale na Kitajskem in to: budizem, vera Konfucijeva in nauk Laotzev. Visoka kultura je vladala v »nebeškem kraljestvu«. Že sv. Frančišek Ksaverij se je trudil prodreti na Kitajsko vkljub prepovedi, a je podlegel mrzlici l. 1552 na otoku Sancian ob kitajski obali. Od l. 1582 so delovali v deželi jezuiti. Poskušali so pridobiti krščanstvu kitajsko prebivalstvo kot matematiki, umetniki in obrtniki. Matej Ricci je prišel l. 1600 v Peking in si je pridobil kot matematik (računar) in s kartami posameznih pokrajin ugled celo na cesarskem dvoru. L. 1616 je bilo na Kitajskem že 300 krščanskih cerkev in v teh je delovalo l. 1619 36 jezuitov. Jezuit Adam Schall je postal l. 1629 vodja matematičnih študij, podpirali so ga cesarji do leta 1660, moral je pa pozneje s kristjani vred prestati huda preganjanja. Cesar Khanghi, učence jezuitov, je odpravil l. 1692 kristjanom sovražne zakone in je proglasil oznanjevanje sv. evangell-